

L'IVA (Impost sobre el Valor Afegit) a les associacions: característiques i exempcions

3 gener 2019

Aquest article forma part d'una sèrie d'articles sobre fiscalitat. Consulta la resta d'articles a ['Fiscalitat a les associacions: tot el que cal saber' \(CRAJ\)](#).

Què és l'IVA?

L'IVA és un tribut que **grava el consum**, és a dir, **tots els lliuraments de béns i serveis, amb contraprestació monetària** (és a dir, a canvi d'un preu), realitzats per les entitats en el desenvolupament de les seves activitats.

L'impost es genera a partir de la simple transmissió de béns i serveis, independentment de què la operació generi o no un benefici a l'entitat. Tampoc té cap rellevància si els destinataris de les vendes són o no socis de l'entitat.

L'IVA que una entitat pugui carregar a les seves factures **no serà mai una despesa** per a aquesta. En termes generals, al ser un impost indirecte, **és neutral per a qui genera l'activitat econòmica**.

Tant en el món empresarial com en el món de les entitats no lucratives:

- Les persones empresàries o d'entitats que facturen amb IVA actuen com a **recaptadores de l'impost**.
- Les persones consumidores finals són les que **assumeixen la càrrega tributària** (paguen l'IVA) que s'ha acumulat en tots els passos del procés productiu i de distribució dels béns i/o serveis.

Tipus impositius de l'IVA

Existeixen **diversos tipus impositius** que es determinen segons el tipus de bé que es lliura o servei que es presta:

- tipus general: 21%
- tipus reduït: 10% (restauració, menjar, allotjament en establiments hotelers, transports, etc.)
- tipus super reduït: 4% (llibres, productes bàsics i medicació).

Per tant, abans de facturar l'activitat o la venda que pot generar IVA s'haurà d'esbrinar quin tipus impositiu s'haurà d'aplicar en cada cas, si és que no es pot aplicar cap exempció de les previstes.

Per informació més precisa dels béns i serveis específics amb el tipus impositius que s'han d'aplicar, podeu consultar el següent enllaç a l'Agència tributària: [tipus impositius en l'IVA](#).

Les exempcions de l'IVA

La normativa de l'IVA estableix exempcions de l'impost per a determinats lliuraments de béns i serveis. Aquesta exempció implica que, **NOMÉS per**

aquests determinats lliurament de béns i serveis no s'haurà de repercutir (cobrar) l'IVA al preu. Això no vol dir que l'entitat no hagi de pagar (suportar) IVA quan, al seu torn, faci compres, llevat que la compra sigui també d'un servei que resulti exempt.

Cal deixar clar que **no pel fet de ser una entitat no lucrativa sempre s'està exempta de l'impost**. No existeix una exempció "universal" **sinó que cal analitzar si les activitats que es fan o les vendes de béns i serveis que es porten a terme són de les considerades com a exemptes**. En general, les exempcions sempre es referiran a serveis, però pot ser que en alguns casos quedi inclosa dins de l'exempció la venda de béns estrictament complementaris a aquests serveis exempts, que es detallen en l'[article 20 de la Llei 37/1992](#), de l'IVA.

Hi ha serveis que **són exempts per la pròpia naturalesa de l'activitat**, sempre que sigui prestada per un establiment autoritzat per l'òrgan competent, i sense que tingui cap rellevància si l'entitat o empresa que presta el servei té o no ànim de lucre. Alguns d'aquests serveis són:

- Assistència sanitària (art. 20.1.3^o LIVA): per serveis de diagnòstic, prevenció i tractament.
- Serveis relacionats amb l'ensenyament (art. 20.1.9^o LIVA): l'educació de la infància i de la joventut, la guarda i custòdia d'infants, inclosa l'atenció a nens i nenes en els centres docents en temps interlectiu, durant el menjador escolar o en aules en servei de guarderia fora de l'horari escolar, l'ensenyament escolar, universitari i de postgraduats, l'ensenyament d'idiomes i la formació i reciclatge professional, sempre i quan es compleixin aquests dos requisits objectius:
  - Que la formació es desenvolupi dins d'un centre formatiu o d'un lloc a on hi hagi les condicions i mitjans materials necessaris.
  - Que la matèria impartida estigui dins d'algun dels plans d'estudis oficials dels nivells o graus del sistema educatiu espanyol.

Hi ha altres **serveis que només són exempts si l'entitat que ho presta compleix amb determinades condicions** per poder facturar-les sense IVA.

En el cas de les entitats no lucratives, bàsicament hi ha **dos tipus d'exempció exclusives** per a aquests tipus d'entitats:

- **Quotes de les persones sòcies** (20.1.12º LIVA): inclou els lliuraments de béns i prestació de serveis accessoris efectuades directament als seus membres, relacionats amb els seus objectius socials. Aquests han de ser de naturalesa política, sindical, patriòtica, filantròpica o cívica. Les contraprestacions (el que reben les persones sòcies a canvi de la seva quota) no poden ser diferents a les fixades en els estatuts de l'entitat. Per tant, aquesta exempció **només s'aplica a les quotes d'afiliat/ada**, no a les quotes d'usuari/ària per serveis que pugui pagar una persona sòcia.
- Serveis **prestats per entitats que compleixin els requisits** per ser **entitats de caràcter social** (art. 20.3 LIVA):
  - Serveis d'**assistència social** que s'indiquen a continuació (art. 20.1.8º LIVA):
    - Protecció de la infància i de la joventut: activitats de rehabilitació i formació d'infants i joves, la d'assistència a lactants, la custòdia i atenció a nens, la realització de cursos, excursions, campaments o viatges infantils i juvenils i altres anàlogues prestades a favor de persones menors de vint-i-cinc anys d'edat.
    - Assistència a la tercera edat.
    - Educació especial i assistència a persones amb minusvàlua.
    - Assistència a minories ètniques.
    - Assistència a refugiats i asilats.
    - Assistència a transeünts.
    - Assistència a persones amb càrregues familiars no compartides.
    - Acció social comunitària i familiar.
    - Assistència a ex-reclusos.
    - Reinserció social i prevenció de la delinqüència.
    - Assistència a alcoholics i toxicòmans.
    - Cooperació per al desenvolupament.
- Serveis prestats a persones físiques que practiquin **l'esport o l'educació física** (art. 20.1.13º LIVA), independentment de qui pagui el servei. No inclou els espectacles esportius.
- Serveis **culturals** prestats per **entitats de caràcter social** (art. 20.1.14º

LIVA) dels tipus que s'indiquen a continuació:

- Serveis propis de biblioteques, arxius i centres de documentació.
- Visites a museus, galeries d'art, pinacoteques, monuments, llocs històrics, jardins botànics, parcs zoològics i parcs naturals i altres espais naturals protegits de característiques similars.
- Representacions teatrals, musicals, coreogràfiques, audiovisuals i cinematogràfiques.
- Organització d'exposicions i manifestacions similars.

L'entitat serà considerada com de “**caràcter social**” sempre que **no tingui finalitat lucrativa** i destini els beneficis, en cas de que n'hi hagi, al desenvolupament d'activitats exemptes de la mateixa naturalesa.

Aquesta condició s'aplica de forma automàtica i per tant, les exempcions citades anteriorment també. Igualment, si l'entitat desitges tenir constància escrita de que compleix amb els requisits per ser considerada entitat de caràcter social, la Llei de l'IVA encara preveu que **es pugui demanar aquest reconeixement** a la Delegació de l'Agència Tributària que li pertoqui per domicili.

Tots els lliuraments de béns i serveis no inclosos dins de les exempcions esmentades, o que no figurin expressament a l'article 20 de LIVA, estaran subjectes i no exemptes d'IVA, i s'hauran de facturar carregant aquest impost.

Operacions de compra i venda internacionals

L'entitat que faci o rebi factures amb empreses de fora d'Espanya han de tenir en compte la problemàtica específica que suposa aquest fet.

En primer lloc, s'ha de distingir entre:

- **Operacions intracomunitàries.**

Per a actuar com a **operador intracomunitari**, cal demanar a Hisenda la inclusió en el corresponent registre (ROI). Aquesta sol·licitud es fa mitjançant la presentació d'una **declaració censal**, model 036. Cal assegurar-se que, prèviament, l'entitat estigui donada d'alta en l'epígraf d'IAE (Impost d'activitats econòmiques) que li correspongui, perquè en cas contrari la sol·licitud d'inclusió

al ROI li serà denegada. Les entitats inscrites al ROI facturaran sense IVA als seus clients dins de la Unió Europea (UE) que, al seu torn, també siguin operadors intracomunitaris. Caldrà informar de les vendes que es facin dins del model 303, a la casella destinada a aquests efectes.

Si fan compres a altres operadors de la UE, aquells els facturaran sense IVA, però caldrà que ho auto repercuteixin i que ho desgravin dins del seu model 303. Si l'entitat té prorrata, no ho podrà desgravar en la seva totalitat, només en el percentatge al qual tingui dret.

A més a més, en el trimestre en què es facin operacions intracomunitàries (tant compres com vendes), caldrà presentar una declaració addicional: el [model 349](#), que és la declaració recapitulativa d'operacions intracomunitàries.

▪ **Operacions extracomunitàries.**

Respecte de les operacions extracomunitàries (importacions i exportacions, compres i vendes a Canàries o a Ceuta i Melilla), en general, no portaran IVA, però hi ha moltes excepcions. Cal analitzar cada cas en particular.

Altres recursos d'interès

- [L'IVA \(Impost sobre el Valor Afegit\) a les associacions: gestió i obligacions](#) (CRAJ)
- [L'IVA \(Impost sobre el Valor Afegit\) a les associacions: regla de la prorrata](#) (CRAJ)
- [Plantilla de factura](#) (CRAJ)
- [La fiscalitat a les associacions: informació bàsica](#) (CRAJ)
- [Com es fa la liquidació de l'IVA](#) (Xarxanet)
- [Les exempcions d'IVA que afecten a les entitats sense ànim de lucre i els seus efectes](#) (Gestió Bcn)
- [El model 347: Declaració informativa d'operacions amb terceres persones](#) (CRAJ)
- [Gestories i serveis d'assessorament externs](#) (CRAJ)

Si teniu dubtes o necessiteu un cop de mà, poseu-vos en contacte amb nosaltres o demaneu-nos un assessorament gratuït escrivint a info@crajbcn.cat, trucant al **93 265 52 17** o per [Telegram](#) o [WhatsApp](#).

Aquest article té una finalitat merament divulgativa sobre determinats aspectes fiscals. En aquest sentit, el present document comprèn informació i comentaris de caràcter general que no constitueixen un assessorament jurídic de cap mena. El CRAJ no assumeix cap compromís d'actualització o revisió del seu contingut ni de l'exactitud, veracitat o correcció de la informació.